

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

A7-0258/2011

20.7.2011

RAPORT

Töötajate liikuvuse edendamine Euroopa Liidus
(2010/2273(INI))

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

Raportöör: Traian Ungureanu

SISUKORD

	lehekülg
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI	17
KODANIKUVABADUSTE, JUSTIITS- JA SISEASJADE KOMISJONI ARVAMUS	20
NAISTE ÕIGUSTE JA SOOLISE VÕRDÕIGUSLIKKUSE KOMISJONI ARVAMUS	26
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS.....	30

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

töötajate liikuvuse edendamise kohta Euroopa Liidus (2010/2273(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 21, 45 ja 47 ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikleid 15, 21, 29, 34 ja 45;
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 151;
- võttes arvesse nõukogu määrust (EMÜ) nr 1612/68 töötajate liikumisvabaduse kohta ühenduse piires¹;
- võttes arvesse nõukogu 14. oktoobri 1991. aasta direktiivi 91/533/EMÜ töandja kohustuse kohta teavitada töötajaid lepingu või töösuhte tingimustest²,
- võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni peamisi tööstandardeid;
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrust (EÜ) nr 883/2004 ELi sotsiaalkindlustuskeemide koordineerimise kohta³;
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust vabalt liikuda ja elada liikmesriikide territooriumil⁴, 2008. aasta aruannet direktiivi 2004/38/EÜ (KOM(2008)0840) kohaldamise kohta ning nõukogu 2007. aasta novembri ja 2009. aasta aprilli resolutsioone direktiivi 2004/38/EÜ kohta;
- võttes arvesse komisjoni teatist Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Suunised direktiivi 2004/38/EÜ (mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil) ülevõtmise ja kohaldamise parandamiseks” (KOM(2009)0313);
- võttes arvesse parlamendi õiguskomisjoni tellitud ja Euroopa Kodanike Teenistuse koostatud vaheparandi projekti „Võrdlev uuring direktiivi 2004/38/EÜ (mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil) kohaldamise kohta”;
- võttes arvesse komisjoni teatist „Suunised direktiivi 2004/38/EÜ ülevõtmise ja kohaldamise parandamiseks“ ning komisjoni kava avaldada lihtsustatud suunised ELi kodanikele, kasutades võimalikult hästi ära internetti;

¹ EÜT L 257, 19.10.1968, lk 2.

² EÜT L 288, 18.10.1991, lk 32.

³ ELT L 200, 7.6.2004, lk 1.

⁴ EÜT L 158, 30.4.2004, lk 77.

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta direktiivi 2005/36/EÜ kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta¹;
- võttes arvesse komisjoni 6. detsembri 2007. aasta teatist „Liikuvus aitab luua rohkem ja paremaid töökohti: Euroopa tööalase liikuvuse tegevuskava (2007–2010)” (KOM(2007)0773);
- võttes arvesse komisjoni 18. novembri 2008. aasta teatist „Töötajate vaba liikumise mõju ELi laienemise taustal” (KOM(2008)0765);
- võttes arvesse komisjoni 16. detsembri 2008. aasta teatist „Uute töökohtade jaoks uued oskused. Tööturu vajaduste ja vajaminevate oskuste prognoosimine ja ühitamine” (KOM(2008)0868);
- võttes arvesse komisjoni 13. juuli 2010. aasta teatist „Töötajate vaba liikumine – õiguste tagamine ja olulisemad muutused” (KOM(2010)0373);
- võttes arvesse komisjoni 13. aprilli 2011. aasta teatist „Ühtse turu akt – kaksteist vahendit majanduskasvu edendamiseks ja usalduse suurendamiseks „Üheskoos uue majanduskasvu eest”” (KOM(2011)0206), mille kaheteistkümne põhivahendi hulka kuulub töötajate liikuvus;
- võttes arvesse Euroopa 2020. aasta strateegiat, eriti selle juhtalgatusi „Uute oskuste ja töökohtade tegevuskava” ja „Noorte liikuvus”;
- võttes arvesse justiits- ja siseküsimuste nõukogu 27. novembri 2008. aasta kohtumise järeldusi isikute vaba liikumise õiguse kuritarvitamise ja vääriti tõlgendamise kohta;
- võttes arvesse tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste nõukogu 9. märtsi 2009. aasta kohtumise järeldusi tööjõu geograafilise ja tööalase liikuvuse ning töötajate vaba liikumise kohta Euroopa Liidus;
- võttes arvesse oma 2. aprilli 2009. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu kodakondsusega seotud probleemide ja tulevikuväljavaadete kohta²;
- võttes arvesse oma 18. detsembri 2008. aasta resolutsiooni Euroopa tööalase liikuvuse tegevuskava (2007–2010) kohta³;
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust teemal „Töötajate liikuvuse peamiste tõkete määratlemine ühtsel tööturul”⁴;
- võttes arvesse kodukorra artiklit 48;

¹ ELT L 255, 30.9.2005, lk 22.

² Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2009)0204.

³ ELT C 45 E, 23.2.2010, lk 23.

⁴ ELT C 228, 22.9.2009, lk 14.

- võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni raportit ja kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamusi (A7-0258/2011),
- A. arvestades, et teises liikmesriigis elamine ja töötamine on üks ELi põhivabadusi – olenemata inimese etnilisest päritolust –, liidu kodakondsuse põhielement ja tunnustatud aluslepingutes, kuid sellegipoolest kasutavad statistika andmetel ikkagi liiga vähesed inimesed seda õigust hoolimata töötajate liikuvuse toetuseks võetud konkreetsetest meetmetest;
- B. arvestades, et ELi töötajate liikuvust tuleks julgustada kõikjal Euroopa Liidus, kus on vajadus tööhõive järele;
- C. arvestades, et ELi töötajad võivad vastuvõtvast liikmesriigis tööd otsides kohata raskusi ja probleeme,
- D. arvestades, et õigus elada ja töötada teises ELi liikmesriigis on üks ELi põhivabadusi, liidu kodakondsuse põhielement ja tunnustatud aluslepingutes, kuid sellegipoolest kasutavad statistika andmetel ikkagi liiga vähesed inimesed seda õigust, hoolimata töötajate liikuvuse toetuseks võetud konkreetsetest meetmetest;
- E. arvestades, et praegune töötajate liikuvuse määr ei ole Euroopa Liidu tööturgude tõhususe parandamiseks piisav; arvestades, et vaid 2,3% inimestest ELis elab oma kodakondsusriigist erinevas liikmesriigis, kuid 17% kavatsevad kasutada liikumisvabadust tulevikus ning 48% kaaluksid koondamise korral töö otsimist mõnes teises riigis;
- F. arvestades, et töötajate vaba liikumine on nii ELi kui ka liikmesriikide jaoks positiivne sotsiaalmajanduslik näide, tähistades olulist edasiminekut ELi integratsiooni, majandusliku arengu, sotsiaalse sidususe, üksikisikute kutsealase edenemise ning eelarvamuste, rassismi ja ksenofoobia vastase võitluse osas, ning et see aitab töötada vastu majanduskriisi negatiivsetele mõjudele ja olla paremini valmis ülemaailmseteks probleemide lahendamiseks, tuues kõik otsustustasandi sidusrühmad kodanikuühiskonnaga dialoogi;
- G. arvestades, et töötajate liikuvuse edendamine on positiivne panus Euroopa 2020. aasta strateegia tööhõive-eesmärkide saavutamisse; kutsub komisjoni hõlmama tööjõu liikuvust oma juhtalgatustes ning liikmesriike võtma oma siseriiklikke strateegiaid ja reformikavu koostades arvesse tööjõu ja geograafilise liikuvuse mõõtmeid;
- H. arvestades, et liiga jäigad tööseadused kahjustavad töötajate liikuvust Euroopas;
- I. arvestades, et vastavalt komisjoni 18. novembri 2008. aasta teatisele on 2004. ja 2007. aastal ELiga ühinenud riikidest pärinevad liikuvad töötajad avaldanud liikuvaid töötajaid vastuvõtvate liikmesriikide majandusele positiivset mõju;
- J. arvestades, et meie ühiskondades viimasel ajal tööstuse arengu, globaliseerumise, uute tööstruktuuride, demograafiliste arengute ja transpordivahendite arengu tõttu toimunud areng nõuab suuremat töötajate liikuvust;

- K. arvestades, et nendes liikmesriikides, kes ei kohaldanud üleminekumeetmeid 2004. ja 2007. aastal ELiga ühinenud riikidest pärineva tööjõu vabale liikuvusele, ei ole olnud teateid mingitest negatiivsetest mõjudest, kuid mitmed liikmesriigid on siiski otsustanud jätkata piirangute kohaldamist Rumeenia ja Bulgaaria kodanike suhtes;
- L. arvestades, et hoolimata ELi õigusaktidest ja programmidest tööjõu vaba liikumise edendamiseks esineb selle põhivabaduse täielikul rakendamisel endiselt tõkkeid (näiteks sotsiaalsed, keelelised, kultuurilised, juriidilised ja halduslikud tõkked, võõrtöötajate vajadusi mitteamestav vilets tagasisaatmispoliitika, tööalase liikuvuse kaudu saadud kogemuste puudulik tunnustamine, raskused seoses abikaasade ja elukaaslaste tööhõivega ning diplomite ja kutsekvalifikatsioonide tunnustamise pikalevenivad protsessid);
- M. arvestades, et majanduskriisi aegadel võib töötajate kutsealane ja geograafiline liikuvus aidata vähendada töötust, viies tööjõu pakkumise kokku nõudlusega, aidates kaasa töökohtade loomise võimalustele, majanduse, ühiskonna ja demograafia kohanemisele struktuursete muudatustega ning majanduskasvu ja ELi konkurentsivõime edendamisele; leiab, et senised kutsekvalifikatsioonide tunnustamise menetlused on suureks takistuseks töötajate liikuvusele Euroopa Liidus;
- N. arvestades, et need tõkked on vastuolus töötajate ühe põhiõigusega, raskendavad ELi majanduse taastumist ning võivad põhjustada soovitud vastupidist mõju, näiteks suurendada ebaseaduslikku töötamist, laiendada varimajandust ja põhjustada töötajate ekspluateerimist,
- O. arvestades, et seksuaalsel sättumusel põhinev diskrimineerimine on vastavalt põhiõiguste harta artiklile 21 keelatud;
- P. arvestades, et praegune majanduskriis on mõjunud pärssivalt liikuvusele ning tabanud kõige tõsisemalt ajutisi ja osalise tööajaga töötajaid, sealhulgas eriti naisi;
- Q. arvestades, et tugevat soolist eristust on märgata ka töötajate liikuvuses ELi piires (uuringu andmetel asuvad mehed uue töökoha või töökoha vahetuse tõttu mujale elama palju sagedamini kui naised, mistõttu vastavad protsendilised näitajad on 44% meeste ja 27% naiste puhul¹); arvestades, et liikuvus kui selline vajab põhjalikumalt järelevalvet, mille aluseks tuleb võtta sooliselt eristatud andmed,
1. juhib tähelepanu asjaolule, et komisjoni aruandes KOM(2008)0840 on tuvastatud liikmesriikide pidevaid rikkumisi direktiivi 2004/38/EÜ rakendamisel, mis kahjustavad tööjõu vaba liikumist, ning et see olukord on põhjustanud mitmeid üksikkaebusi, avaldusi ja üle 40 järelepärimise Euroopa Parlamendilt, mille tulemusena on komisjon algatanud viis rikkumismenetlust direktiivi ebakorrekse kohaldamise kohta;
 2. tervitab komisjoni teatist KOM(2010)0373, milles on kirjeldatud ja selgitatud praegust olukorda seoses tööjõu vaba liikumisega, kuid väljendab kahetsust selle üle, et puuduvad konkreetsed liikuvusega seotud probleeme käsitlevad meetmed või lahendused;
 3. väljendab heameelt selliste komisjoni algatuste üle nagu „W.O.M.EN Mobility Enhancement Mechanism” ning kutsub komisjoni üles laiendama ja täiendama naistööjõu

¹ Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fondi uuring „Mobility in Europe – the way forward” liikuvuse edendamise kohta Euroopas.

- liikuvuse suurendamiseks loodud projektide ulatust;
4. kutsub komisjoni üles jätkuvalt edendama tööjõu liikuvust, esitades pikaajalise, laiahaardelise ja multidistsiplinaarse liikuvuse strateegia, eesmärgiga keelata kõik olemasolevad juriidilised, halduslikud ja praktilised tõkked tööjõu vabale liikumisele; nõuab järjekindlat, tõhusat ja läbipaistvat poliitikat, mis keskenduks tööturu ja majanduse arengusuundumuste nõuetele;
 5. kutsub komisjoni üles parandama tööjõu liikuvust, kavandades ja edendades edasisi strateegiaid, millega tagada lihtsustatud teave võõrtöötajate õiguste kohta ning üldisele arenguprotsessile avalduva liikuvuse kasu kohta ja nii ELi kui ka selle liikmesriikide majandusele; töötajate, nende pereliikmete ja huvitatud osapoolte teadlikkuse tõstmine nende õiguste ja võimaluste ning liikumisvabadust puudutavate olemasolevate vahendite suhtes on ELi õigusaktide tõhusa rakendamise peamine tegur;
 6. kinnitab, et liikuvuse edendamine võib tulemuslikult toimuda ainult siis, kui tugevdatakse märkimisväärselt solidaarsust ja vastutuse jagamist liikmesriikide vahel ning määratletakse selge reguleeriv raamistik seadusliku rände valdkonnas;
 7. palub liikmesriikidel kõrvaldada töötajate liikuvust piiravad takistused, pakkudes naistele, kes asuvad koos abikaasa või partneriga elama teise liikmesriiki, asjakohaseid teenuseid, näiteks uude sotsiaal-kultuurilisse keskkonda integreerumist hõlbustavaid kursuseid, nagu keelekursusi ja kutsekoolitusi;
 8. märgib siiski, et liikumine peaks jääma vabatahtlikuks; rõhutab, et ELi tasandil tuleks paremini leevendada liikuvuse kasvu negatiivseid kõrvalmõjusid, mis toovad kaasa ajude väljavoolu ja noorte väljavoolu, samuti negatiivseid mõjusid perekondade sidususele ja lastele ühe või mõlema vanema välismaal töötamisel;
 9. kutsub liikmesriike üles looma koostöömehhanisme, mille eesmärk on vältida hävitavat mõju perekondadele ja eelkõige lastele, mida põhjustab lahusolek vanematest ning laste ja vanemate vaheline kaugus;

Haldusalane lihtsustamine ja juriidilised aspektid

10. tuletab aluslepingute ja olemasolevate õigusaktide sätteid arvestades meelde, et liikmesriigid on kohustatud lihtsustama tööjõu vaba liikumisega seotud halduskorda, nii et seda õigust saaks optimaalseimal viisil rakendada, ning vältima põhjendamatuid, mittevajalikke ja tülikaid haldusprotseduure, mis piiravad selle õiguse rakendamist;
11. nõuab tungivalt, et komisjon edendaks sünergia tekitamise eesmärgil haldustavade ühtlustamist ja halduskoostööd liikmesriikide asutuste vahel;
12. julgustab liikmesriike looma tõhusamaid suhtluskanaleid võõrtöötajate ja vastavate riigitalituste vahel, nii et töötajatel oleks täielik juurdepääs nende õigusi ja kohustusi puudutavale teabele;
13. rõhutab, et töötajate õigusi on võimalik rakendada sel juhul, kui ELi võõrtöötaja töötab vastuvõtvast liikmesriigis seaduslikult;

14. rõhutab, et naistöötajad, kes kolivad välismaale tegema laste või vanurite hooldamisega seotud tööd (lapsehoidjad, koduabilised või õed), asuvad tihti tööle eraisikute, näiteks perede või pereliikmete juurde ning satuvad seetõttu töötama lepinguta või ebaseaduslikult, mistõttu neil puuduvad neile saadaolevad sotsiaalkindlustuse, tervishoiuga jne seotud õigused ja soodustused;
15. on mures kehtivate tööjõu vaba liikumise direktiivide kehva ülevõtmise ja rakendamise pärast, eriti direktiivi 2004/38/EÜ kolmandate riikide kodanike pereliikmete sisenemis- ja elamisõiguse osas, ning tülikate haldusprotseduuride ja nõutavate lisadokumentide pärast (tööload, tõendid rahuldava majutuskoha kohta), mille nõudmine ei ole kooskõlas direktiiviga 2004/38/EÜ;
16. kutsub komisjoni üles kasutama oma aluslepingutest tulenevaid eelisõigusi, jälgides pidevalt ja põhjalikult direktiivi 2004/38/EÜ rakendamist ja kasutades vajadusel oma õigust algatada nõudeid mittetäitvate liikmesriikide vastu rikkumismenetlusi;
17. kutsub liikmesriike üles vaatama läbi sätted, millega reguleeritakse nende tööturule pääsu üleminekuperioodi, mis pikemas perspektiivis võib avaldada negatiivset mõju ELi aluslepingutes sätestatud põhiväärtustele ja -õigustele, nagu liikumisvabadus, mittediskrimineerimine ja solidaarsus ning võrdsed õigused; seepärast peab tervitatavaks mõne liikmesriigi hiljutisi otsuseid avada oma tööturud täielikult mõningatele Euroopa Liiduga 2004. aastal ühinenud liikmesriikidele ning mõistab hukka selliste õigusaktide ettepanekud teistes liikmesriikides, mille eesmärk on kahjustada ELiga 2004. ja 2007. aastal ühinenud liikmesriikide töötajate õigusi; palub komisjonil uurida, kas selline poliitika on vastuolus ELi õigusega;
18. kutsub komisjoni üles parandama senist kutsekvalifikatsioonide tunnustamise õiguslikku raamistikku, mis on kehtestatud direktiivis 2005/36/EÜ;
19. palub komisjonil läbi vaadata nõukogu 15. oktoobri 1968. aasta määrus (EÜ) nr 1612/68 töötajate liikumisvabaduse kohta ühenduse piires¹, et võtta arvesse käesolevas resolutsioonis Euroopa Parlamendi esitatud ettepanekud;
20. kutsub komisjoni üles tagama, et liikmesriigid kohaldaksid „Brüsseli I” määrust (nõukogu määrus (EÜ) nr 44/2001) kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades; rõhutab „Brüsseli I” määruse tähtsust seoses karistuste ja trahvidega töötajate ekspluateerimise eest;
21. kutsub komisjoni üles tagama, et liikmesriigid rakendaksid direktiivi 2004/38/EÜ igasuguse diskrimineerimiseta, sealhulgas seksuaalse sättumuse alusel; tuletab komisjonile meelde varasemaid üleskutseid tagada liikumisvabadus kõikidele ELi kodanikele ja nende perekondadele, olenemata nende seksuaalsest sättumusest;

Seosed teiste poliitikavaldkondadega

22. märgib, et tööjõu vaba liikumise õigust ei saa vaadelda lahus teistest ELi õigustest ja põhimõtetest ning et austus Euroopa sotsiaalmudeli ja õiguste vastu, mis on tagatud

¹ EÜT L 257, 19.10.1968, lk 2.

Euroopa inimõiguste konventsiooniga ja ette nähtud ELi põhiõiguste hartaga, võimaldavad pakkuda inimväärseid töökohti, sobivaid töötingimusi, muu hulgas kaitset ja ohutust töökohal, õigust sotsiaalkindlustusele, võrdset kohtlemist, perekonnaelu ja tööelu ühitamist ja teenuste osutamise vabadust; rõhutab, et hääleõigus kohalikel, piirkondlikel ja Euroopa valimistel on nende õiguste tähtis osa ja kutsub üles selle paremale rakendamisele; märgib, et hääleõigus liikmesriikide siseriiklikel valimistel võib kaduda, usub, et seda küsimust tuleks kaaluda;

23. kutsub komisjoni koostama tulemustabelit, mis esitleb liidu vaba liikumise õigust kasutada soovivate töötajate ees seisvaid takistusi ja nende ületamist liikmesriikide poolt, et hinnata, kas selliste takistustega tegeldakse põhjalikult ja tõhusalt;
24. kutsub komisjoni hindama põhjalikult majanduse hetkeolukorda liikmesriikides seoses tööturgudega; kutsub liikmesriike üles rändepoliitikaid tööjõu osas paremini integreerima, et vähendada tööjõu puudujääke, ning pidama seejuures silmas sisemise tootmise soodustamist;
25. avaldab komisjonile kiitust töötajate liikuvuse sidumise üle Euroopa 2020. aasta strateegiaga ning on seisukohal, et see on heaolu parandamiseks ELis mõistliku ja jätkusuutliku töökohtade loomise kaudu kriitilise tähtsusega;
26. rõhutab, kui oluline on, et töötajate võrdne kohtlemine koos töötajate õiguste asjakohase kaitsega oleks asjaomasel liikmesriigis kooskõlas kehtivate eeskirjadega, mis on sätestatud riiklikes õigusaktides ja kollektiivlepingutes; on veendunud, et kogu ELis tuleks kohaldada põhimõtet „võrdse töö eest võrdsel kohal võrdne palk” koos soolise võrdõiguslikkusega, et hoida ära palga- ja sotsiaalset dumpingut; rõhutab, et õigused on kõigile kasulikud ainult siis, kui neid korralikult rakendatakse ja jõustatakse; kutsub nendel eesmärkidel komisjoni ja liikmesriike üles kindlustama, et vaba liikumist ei kasutataks kunagi ebavõrdse kohtlemise, palga- ja sotsiaalse dumpingu eesmärgil;
27. on seisukohal, et nii ELi kui liikmesriikide õigusakte on vaja tihedamalt kooskõlastada, et vältida mistahes tüüpi tõkkeid töötajate vaba liikumise õiguse rakendamisel ja kasutamisel;
28. nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid tagaksid, subsidiaarsuse põhimõtet arvesse võttes, kehtivate mittediskrimineerimist käsitlevate õigusaktide nõuetekohase rakendamise, võtaksid praktilisi meetmeid liikuvate töötajate võrdse kohtlemise põhimõtte jõustamiseks ning võitleksid eelarvamuste, rassismi ja ksenofoobia vastu;
29. nõuab tungivalt, et liikmesriigid ja komisjon tugevdaksid ELi poliitikat, millega võideldakse ELi võõrtöötajate otsese ja kaudse diskrimineerimise, ärakasutamise ning nende õiguste rikkumise vastu Euroopa Liidus, mis toimub võõrtöötajate ebapiisava keeleoskuse või vastuvõtva liikmesriigi tööõiguse ebapiisava tundmise tõttu;
30. julgustab liikmesriike pöörama suuremat tähelepanu sellele, millised tööturu jälgimise eest vastutavad ametiasutused pühenduvad liikuvate töötajate õiguste kaitsele, parandades eelkõige haridust ja tõstes teadlikkust tööseaduste valdkonnas;
31. on seisukohal, et muudatuste tegemist liikmesriikide õigusaktidesse, mis käsitlevad

sotsiaalkindlustust, tervishoiusüsteemi ja maksustamist, tuleks enne uurida, et teha kindlaks, millist mõju nad avaldavad töötajate vabale liikumisele; nõuab seetõttu, et kehtestataks nõue teostada eelnev piire käsitlev mõjuhinnang, mis annab üksikasjaliku teabe liikumisvabaduse takistuste kohta;

32. juhib tähelepanu asjaolule, et riikidevahelise liikuvuse kasv nõuab ka sotsiaalsete partnerite, eelkõige ametiühingute aktiivset kaasamist, et pakkuda asjaomastele töötajatele, eriti ajutiselt välismaal töötajatele, piisavat ja tõhusat teavet, tuge ja kaitset nende sotsiaalsete ja töötaja õiguste osas;
33. on seisukohal, et kõikide poliitikate rakendamiseks, mida tööjõu vaba liikumine haarab, on tarvis tegevused kooskõlastada, eriti sellistes valdkondades nagu siseturu väljakujundamine, sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamine, täiendavad pensioniõigused, töötajate kaitse, piiriülene arstiabi, haridus ja kutseõpe, meetmed maksude alal, näiteks topeltmaksustamise vältimiseks, ja mittediskrimineerimine;
34. rõhutab, et tööjõu piirangud takistavad siseturu toimimist ja et majanduskriisis sai ilmseks vajadus edendada töötajate vaba liikumist;
35. kordab, et vastuolude vältimiseks ELi siseturul peavad liikmesriigid tööhõive eesmärgil eelistama liidu kodanikke ja võivad anda eelise kolmandate riikide kodanikele, kes kandideerivad kõrget kvalifikatsiooni nõudvatele töökohtadele, nagu on sätestatud nõukogu 25. mai 2009. aasta direktiivis 2009/50/EÜ kolmandate riikide kodanike kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta¹; rõhutab, et oluline on lükata tagasi ELi sinise kaardi taotlused tööturu sektorites, millele teiste liikmesriikide töötajate juurdepääs on üleminekukorra alusel piiratud;
36. kutsub üles parandama Euroopa ja siseriiklike institutsioonide vahelist kooskõlastamist, et anda kodanikele paremini teavet ja abi ning jälgida, kuidas töötajate vaba liikumist praktikas üle võetakse ja üksikisikute poolt kasutatakse, eesmärgiga kiirendada tööjõu liikuvuse rakendamist;
37. on seisukohal, et piisavad sotsiaalkaitse süsteemid hõlbustavad märkimisväärselt töötajate geograafilist ja tööalast liikuvust ning et tööjõu liikuvuse poliitika peab hõlmama ka liikuvate töötajate sotsiaalset kaasatust ja tagasipöörduvate töötajate sotsiaalset taasintegreerimist; rõhutab, et sel eesmärgil on olulised ja vajavad soodustamist juba omandatud õiguste tunnustamine ja eri liikmesriikide süsteemide erinevuse parem mõistmine;
38. kutsub liikmesriike üles võitlema liikuvate töötajate fiktiivse füüsilisest isikust ettevõtjana töötamise probleemiga; rõhutab vajadust anda neile töötajatele juurdepääs õigustele ja kaitsele;
39. kutsub komisjoni ja liikmesriike võitlema kõigi ELi töötajate vastu suunatud ksenofoobiaga, pakkudes vahendeid integratsiooniks ja teavitustegevuseks ning mõistmise, kultuurilise mitmekesisuse ja austuse edendamiseks ELi liikuvaid töötajaid vastuvõtvates liikmesriikides;

¹ ELT L 155, 18.6.2009, lk 17.

40. rõhutab, et tööjõu vaba liikumise tõhus rakendamine nõuab Euroopa ja liikmesriikide ametivõimude kooskõlastatud meetmeid, et hõlbustada ja lihtsustada halduskorda nimetatud õigusega kaudsemalt seotud küsimustes, nagu sõidukite registreerimise ülekandmine või meditsiiniandmetele juurdepääsemise tagamine, tervishoiutöötajate pädevust hõlmava põhjaliku andmebaasi, topeltmaksustamise vältimine, selged eeskirjad ravikulude hüvitamisel jne;
41. on seisukohal, et võõrtöötajate võimalus pensioniõigusi üle kanda on põhielement omandatud õiguste tegeliku kasutamise tagamiseks;
42. on seisukohal, et VKEd võivad toimida majanduse taastumise ja arengu käivitajana, kuna on uute töökohtade loomise esmaseks allikaks; rõhutab seetõttu veel kord, et EL peab võtma kohustuse toetada ja arendada VKEsid (nt mikrokrediidirahastu Progress kaudu), eeskätt oma aktiivsete tööjõupoliitikate ja kutseõppe- ja koolitusprogrammide kaudu;
43. kutsub piirialasid üles arutama kokkuleppeid tööjõu piiriülese liikuvuse edendamiseks, et saavutada neile piirkondadele vastastikusi (kasulikke) eeliseid;

Vaba liikuvuse edendamise meetmed

44. kutsub liikmesriike üles kaotama olemasolevad üleminekutõkked 2007. aastal ELiga ühinenud riikidest pärineva tööjõu vabale liikuvusele; on seisukohal, et need tõkked kehtestavad topeltstandardid, avaldavad soovitud vastupidist mõju ja kujutavad endast diskrimineerivaid meetmeid Euroopa kodanike vastu, ning kutsub üles kohaldama eelistuse reeglit kõigi ELi kodanike puhul;
45. on seisukohal, et töötajate liikuvus Euroopa Liidus on majanduse elavdamiseks ja Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärkide saavutamiseks väga oluline; nõuab seetõttu tungivalt, et liikmesriigid, kus Rumeenia ja Bulgaaria kodanikele kehtivad endiselt tööturu piirangud, kõrvaldaksid need 2011. aasta lõpuks vastavalt ühinemislepingus kehtestatud tähtajale;
46. nõuab tihedamat ja tõhusamat koostööd pädevate riiklike ametiasutuste vahel, kes kontrollivad töölepingute vastavust riiklikele ja ELi õigusaktidele; märgib, et rikkumiste korral tuleb tagada liikmesriikide vaheline vastastikune abi ja teabevahetus; palub komisjonil seda protsessi jälgida;
47. kutsub riigiasutusi ja kõiki sidusrühmi üles tegema kõik võimaliku, et suurendada töötajate teadlikkust oma õigustest ja erinevatest vahenditest (tööõigus, kollektiivlepingud, käitumisjuhised, sotsiaalkindlustussätted), mis reguleerivad nende töösuhet ning töö- ja elamistingimusi;
48. taunib töökontrolli vähenemist kogu ELis; rõhutab, et tõhusad kontrollid on võrdse kohtlemise ja võrdsete võimaluste tagamiseks hädavajalik tegur; kutsub liikmesriike üles suurendama töökontrolli mahtu ja andma tööinspeksioonidele piisavalt vahendeid; kutsub komisjoni üles parandama tööinspeksioonidevahelist koostööd ja kooskõlastamist;
49. on arvamusel, et liikmesriigid peaksid tagama ELi liikuvate töötajate laste kaitse nende rahvuse või kodakondsusega seotud probleemide eest, mis on põhjustatud nende vanemate töövalikutest, ja et eelkõige tuleb uurida liikuvate töötajate laste vajadusi, et tagada tulemuslik poliitika;

50. rõhutab, et liikmesriigid peaksid parandama oma vanematest kodumaale maha jäänud laste olukorda ja aitama neil normaalselt areneda ning saada kasu haridusest ja asjakohasest ühiskondlikust elust;
51. väljendab muret selle üle, et ELis kasvab sunniviisiline töö, mis on mõnes piirkonnas tihedalt seotud organiseeritud kuritegevusega; rõhutab vajadust muuta sunniviisiline töö EUROPOLI ja EUROJUSTi tegevuse võtmeprioriteediks; kutsub tungivalt liikmesriike üles tugevdama ühiseid jõupingutusi sunniviisilise töö kontrollil, kohtusse viimisel ja karistamisel ning tagama, et see oleks hõlmatud kriminaalkaristustega; rõhutab vajadust sunniviisilise töö ohvrite kaitset tagavate meetmete järele;
52. kutsub komisjoni üles uurima ja avalikustama tööjõu liikuvuse positiivset ja negatiivset mõju vastuvõtjariigile, päritoluriigile ja ELile tervikuna, seda nii sotsiaalmajanduslikust kui ka geograafilise ühtekuuluvuse seisukohast, ning rõhutama selliseid tagajärgi nagu: majanduslik kahju, rohkem ebaseaduslikku töötamist ning halbade töötingimuste kasv tulenevalt ebaselgest juriidilisest olukorrast üleminekumeetmete kehtimise ajal, vähene teadlikkus õigustest ELi kodanike seas ning tulemused liikmesriikide pikaleveninud tegevuse tõttu 2004. aasta ja 2007. aasta integratsioonilainega tulnud töötajate integreerimisel; kutsub nii komisjoni kui ka liikmesriike üles vältima kõigis liikmesriigis ja tulevases kandidaatriigis selliste üleminekumeetmete rakendamist, mis piiravad töötajate vaba liikumist ning mõjutavad negatiivselt ELi tööturgude konkurentsivõimet;
53. julgustab komisjoni jätkama õppimise liikuvuse programmide kaudu noorte geograafilise liikuvuse edendamisele suunatud algatusi, kasutades kõiki kavandatud teemaga seonduvaid programme;
54. tervitab komisjoni kava hinnata korrapäraselt ja süstemaatiliselt pikaajalist nõudlust ja pakkumist ELi tööturgudel (kuni aastani 2020), jaotatuna sektorite, ametite, kvalifikatsioonitasemete ja riikide kaupa, ning soovib tungivalt kooskõlastada tööhõive- ja hariduspoliitikaid liikmesriikide vahel, eesmärgiga täita ELi 2020. aasta strateegia eesmärgid uute töökohtade loomise alal ning vältida edaspidi kaudseid tõkkeid, mis võivad takistada vaba liikumise õiguse kasutamist, näiteks teiste ELi liikmesriikide diplomite mittetunnustamist; kava peaks tuvastama selgelt tööjõu nappuse ELis lühiajalises, keskmises ja pikaajalises perspektiivis;
55. nõuab sobivate meetmete väljatöötamist ja rakendamist, et vähendada tulevikus olemasolevat diskrimineerimist ja negatiivseid stereotüüpe, nagu need, mis mõjutavad eelkõige Ida- ja Lõuna-Euroopast pärit töötajaid, ning edendada vaba liikumise õigust kasutavate töötajate integreerimist asukohamaa ühiskonda;
56. kutsub kõigi tasandite ametivõime üles tagama toetuse sellele poliitikale ning tõstma üldsuse teadlikkust liikuvuse võimalustest ja eelistest, eriti tööelu alustajate seas, rõhutades seejuures komisjoni koordineerivat rolli;
57. on seisukohal, et liikmesriigid peaksid edendama diplomite ja kutsekvalifikatsioonide tunnustamist ning kehtestama selle tarbeks kriteeriumid, kuna nende puudulik tunnustamine tekitab väga tihti probleeme inimestele, kes otsivad tööd liikmesriigis, mis ei ole nende päritoluriik;

58. taunib liikmesriikide poliitikapõhimõtteid, mis aktiivselt innustavad teiste ELi riikide kodanikke oma riikidest lahkuma; palub komisjonil teha kindlaks, kas sellised poliitikapõhimõtted rikuvad vaba liikumise õigust;

Tööturuteenused ja töötajate teavitamine

59. tunnustab ja rõhutab riiklike tööturuasutuste ja eriti EURES-süsteemi ja -võrgustiku tähtsust liikuvuse edendamisel kogu Euroopa Liidus, eriti piirialadel, ning teavitamisel vabade töökohtade, rändega, muu hulgas sisserändega, ning piirialatööga kaasnevate õiguste ja kohustuste kohta ning teavitamisel haridus- ja koolitusvõimaluste ning töö- ja elutingimuste kohta; rõhutab tööturu osapoolte erilist rolli, mis neil on töötajate nõustamisel piiriülese partnerluse raames; rõhutab, et EURES peaks jääma edaspidi ausa liikuvuse edendamise vahendiks ja kutsub seetõttu komisjoni üles eraldama tulevikus rahalisi vahendeid, et toetada sotsiaalpartnerite tööd piiriregioonides;
60. kutsub üles arendama EURESi institutsionaalset võimekust ning tugevdama kõik-ühestkohast vahendit töötajate ja nende perede liikuvuse hõlbustamiseks;
61. väljendab muret EURESi nõustajatele eraldatud vahendite vähenemise pärast; kutsub üles võtma kohustust pikaajalise strateegia osas, mis võimaldaks EURESil ja selle töötajatel täita tõhusalt oma tööülesandeid ning märgib, et see on võimalik ainult rahaliste vahendite suurendamisel;
62. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma vajalikke meetmeid, et muuta EURESi ja vastavate riiklike avaliku sektori asutuste koostööd tulemuslikumaks ja tõhusamaks;
63. julgustab liikmesriike koostöös komisjoniga tutvustama EURESt kodanike hulgas, tagades asjakohase dokumentatsiooni ja teabe, kuidas seda riiklike tööturuasutuste kaudu rakendada, kuid korraldades ka koosolekuid, et edendada liikuvust kõrghariduse raames;
64. on seisukohal, et tuleb veelgi parandada ELi töötajate teavitamist tööjõu liikuvusega kaasnevatest õigustest, kohustustest ja kasust; kutsub komisjoni üles kooskõlastama oma tegevust liikmesriikide asutustega ning looma ühendusi EURESi ja SOLVITi veebipõhise probleemide lahendamise võrgustiku vahel, et parandada liikumise õigust kasutavatele kodanikele pakutava teenuse kvaliteeti; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles asutama ELi võõrtöötajate jaoks mitmekeelseid nõustamisasutusi eriti sellistes kohtades, kus töötavad paljud kõnealused töötajad;
65. rõhutab, et aktiivsete tööhõivepoliitikate edendamisel tuleks omistada suurt tähtsust ELis kättesaadavate õppe- ja koolitusprogrammidele;
66. soovib tungivalt tugevdada nõukogu 14. oktoobri 1991. aasta direktiivi 91/533/EMÜ (tööandja kohustuse kohta teavitada töötajaid töölepingu või töösuhte tingimustest, nn „teavitamisdirektiiv“)¹ rakendamist seoses minimaalse teabega, mida töötajad peaksid

¹ EÜT L 288, 18.10.1991, lk 32–35.

oma tööandjalt töösuhte kohta saama, mis hõlmab kõiki olulisi õigusnorme nende vastuvõtvast riigis töötamise kohta;

67. kutsub komisjoni üles edendama koostöös liikmesriikidega tööturu osapoolte aktiivset osalemist, mille abil tagada võõrtöötajate õiguste tegelik rakendamine ja tugevdamine;
68. rõhutab töötajate ja tööandjate koostöö vajalikkust EURESi võrgustiku raames;
69. nõuab dialoogi ja kooskõlastamise tihendamist siseriiklike ja piirkondlike asutuste seas, kuna need asutused on tulenevalt lähedusest ja kodanike vajaduste tundmisest paljude kodanike jaoks tavaliselt esimeseks teabeallikaks; nõuab ka tööturu osapoolte suuremat kaasamist;
70. kutsub liikmesriike üles rangemalt jälgima tööbüroode tegevust, et tagada, et liikuvate töötajate õigusi ei rikutaks või nende ootusi ei petetaks, mis võiks takistada töötajate vaba liikumist ja nende sotsiaalset kindlustatust;
71. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles jälgima teistest liikmesriikidest pärit töötajatele töökohti pakkuvate agentuuride ja organisatsioonide olukorda ning märkama võimalikke ebaseaduslikke või „musti” töökohti, või agenteure või organisatsioone, mis pakuvad fiktiivseid töökohti;
72. rõhutab, et tööjõu vaba liikumise rakendamiseks peaks tööandjatel olema kohustus teavitada välistöötajaid töötajate õigustest vastavas riigis, kus töötatakse. Selleks tuleb liikmesriikides luua mitmekeelsed nõustamisasutused võõrtöölise jaoks;
73. kutsub komisjoni üles algatama suhtlust maksustamise mõjude teemal selle direktiivi reguleerimisalasse kuuluvatele töötajatele, et parandada arusaamist töötajate liikuvust takistada või kahjustada võivatest olulistest probleemidest ja pakkuda neile võimalikke lahendusi;

Oskuste ja teadmiste kogumine parema konkurentsivõime nimel

74. et tagada ja suurendada Euroopa konkurentsivõimet, peavad esmatähtsal kohal olema investeeringud ametlikku ja vabaharidusse, kutsekoolitusse, töökogemuste vahetamisse ning kooskõlastatud meetmetesse tööjõu liikuvuse protsessi kiirendamiseks;
75. on seisukohal, et aktiivseid tööturu poliitikapõhimõtteid ning eelkõige kutseharidust ja elukestvat õpet peab parandama, kuna need aitavad kaasa tööjõu liikuvusele, hõlbustavad üleminekuid struktuurse tööpuuduse ajal ning võimaldavad töötajatel tööturu muutustega kohaneda;
76. tunnustab komisjoni juhtalgatust „Noorte liikuvus” ning uute oskuste ja töökohtade tegevuskava käivitamist ja tunneb erilist heameelt katseprojekti „Sinu esimene EURESi töökoht” ning Euroopa oskuste passi loomiseks kavandatud meetme üle;
77. tervitades noorte koolitamist teistes riikides töötamiseks ja elamiseks vajalikes oskustes, on seisukohal, et inimestel on õigus elada ja töötada enda valitud riigis;
78. on seisukohal, et riiklikele, piirkondlikele või kohalikele turuvajadustele vastavad oskused

ja teadmised toetavad töajõu liikuvust, ning palub komisjonil töötada välja oskuste nõudluse teejuht ning anda hinnang uutele töökohtadele keskpikas ja pikas perspektiivis, milles saab esitada oskuste nõudluse ja pakkumise tasakaalu, samuti prognoosida keskpikas ja pikas perspektiivis teatud tegevusaladel töajõupuudust, mis võib tekkida demograafiliste muutuste ja rahvastiku vananemise tõttu;

79. leiab, et töajõu liikuvus on kahesuunaline protsess; ühest küljest toob see kaasa oskuste ja teadmiste kogumise kõigist õppeliikidest, et valmistada aktiivset elanikkonda ette konkureerimiseks uue töö otsimisel ning teiselt poolt saavad liikuvad töötajad täiustada tööalase liikumise kaudu enda oskusi ja teadmisi, kuna saavad uues kohas uusi praktilisi kogemusi ja teadmisi;
80. on seisukohal, et eelkõige tuleb edendada ka kutsekoolituse alast liikuvust, sest selles valdkonnas on ikka veel suured puudujäägid; rõhutab selliste programmide nagu Leonardo tähtsust ning kutsus liikmesriike ja kutsekoolituse alal tegutsevaid ettevõtjaid üles neid rohkem kasutama või nende kasutamist lihtsustama;
81. soovib samuti, et liikuvate töötajate poolt nende liikuvuse ajal omandatavaid uusi oskusi võetakse arvesse nende suurema isikliku potentsiaali tunnustamiseks ning nende jätkusuutliku kutsealase konkurentsivõime lihtsustamiseks;
82. on seisukohal, et ei tohiks keskenduda üksnes noortele töötajatele ning et tarvis läheb selliseid erinevate töötajate kategooriate vaba liikuvust edendavaid ja hõlbustavaid sihtstrateegiaid, mis keskenduksid nende iseärasustele (vanus, sugu, oskused, kuulumine haavatavatesse ja vähemusrühmadesse) ning vajadustele, et liikuvus kujuneks kõigi töötajate rühmade jaoks võimalikuks variandiks;
83. kutsus liikmesriike üles kohandama elukestva õppe ja kutsealase ettevalmistuse strateegiaid vastavalt arengutele tööturgudel ning pakkuma ülekantavaid oskusi, mis hõlmaksid suuremat ala nii geograafilises kui ka teadmiste mõttes, nii et need vastaksid paremini pakutavatele töökohtadele;
84. kutsus komisjoni ja liikmesriike üles tegema koostööd, et saavutada koolide ja ülikoolide õppekavade ning ELi haridussüsteemide parem võrreldavus, ka selleks, et soodustada tingimata vajalikku haridust tõendavate dokumentide vastastikust tunnustamist; rõhutab siiski selle erinevust reglementeeritud kutsevalifikatsioonide tunnustamisest, ehkki juurdepääsu kompleksse liberaliseerimise lootuses; väljendab antud kontekstis heameelt asjaolu üle, et kolledžite ja ülikoolide vahel sõlmitakse aina rohkem piiriüleseid koostöölepinguid ja kutsus liikmesriike üles sellist arengusuunda toetama;
85. julgustab liikmesriike suurendama VKEde osalemist elukestvas õppes, võimaldades nende vastavatele töötajatele ja tööandjatele stiimuleid, kusjuures erilist rõhku pööratakse keelte ja uute tehnoloogiate omandamisele, tehes seda ka kooskõlas tööturu nõudmistega, kuna enamik Euroopa töötajatest töötab VKEdes ning sel viisil muutuvad nad konkurentsivõimelisemaks, kuid see suurendab ka liikuvust, et saaks tegeleda mitme liikmesriigi võimetusega täita vabasid ametikohti;

86. on seisukohal, et tuleb saavutada parem koostoime õpilaste, kutseõppurite ja praktikantide suurema liikuvuse edendamise programmide ning konkreetselt töajõu vaba liikumist edendavate programmide vahel;
87. julgustab liikmesriike looma komisjoni ja tööturu osapoolte abiga struktuure, millega toetada keeleõpet ning õpetada võõrtöötajate peredele vastuvõtva liikmesriigi kultuuritraditsioone, eriti kuna need tegurid takistavad jätkuvalt Euroopa kodanike liikuvust;
88. on seisukohal, et mittepiisav võõrkeelteoskus (eriti täiskasvanute puhul) on endiselt olulisemaid takistusi töajõu liikuvusele ning võib tuua kaasa töötajate ebaseadusliku töölevõtmise; kutsus liikmesriike üles edendama aktiivselt võõrkeelte õpetamist ja süvendama seda igat liiki koolides, ning komisjoni jätkama oma jõupingutusi selles valdkonnas;
89. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

SELETUSKIRI

Töajõu rännet on Euroopa Liidus kaua aega peetud potentsiaalseks probleemiks, mis tekitab tasakaalutust riigi tasandil seoses töajõupuudusega ning kahjustab samas kollektiivläbirääkimisi ja palku vastuvõtjariikides. Kuigi töajajate vaba liikumise mõiste sisaldub juba aluslepingutes kui siseturu väljakujundamise ja tõelise Euroopa identiteedi tugevdamise tagatis, on liikmesriikidele antud õigus säilitada töajuru avamisel uutele liikmesriikidele teatava üleminekuperioodi vältel ajutised tõkked.

Ajaloolises plaanis on hirmud keskendunud kahele põhiaspektile: arvukas migrantide sissevool vaesematest riikidest jõukamatesse ning vastuvõtjariikide kodanike jaoks ilmajäämine töökohtadest – või paremal juhul palgataseme langus.

Hiljutised uuringud on siiski näidanud, et need hirmud ei ole kunagi realiseerunud, vaid vastupidi – töajõu ränne on ELile tervikuna avaldanud positiivset mõju. Sellise tulemuse põhjenduseks on töajõu pakkumise ja nõudluse loomulik lähenemine, mis selgitas seda, et kohalikud ei soovinud mõningaid töökohti ja need hõivati sisserännanute poolt. Antud juhul oli ELi netoheaolule toodud lisandväärtus ilmne, kuna liikmesriikides ei tekkinud vabu töökohti ega langenud tootlikkuse tase, samuti suurenes sissetulek töajajate jaoks, kes valisid oma teenuste pakkumiseks teise liikmesriigi. Lisaks vähenes ebaseadusliku töajõu ränne, kuna puudus motivatsioon seadust rikkuda, samuti oli selgelt märgata suundumusi integratsiooniks vastuvõtjariikidesse.

Kuigi võis täheldada töajõurände kasulikke aspekte, on siiski mõned asjaolud, millega tuleks töajajate vabast liikumisest kõneldes arvestada. Vastavalt 2008. aasta andmetele ei ela 2,3% ELi kodanikest (11,3 miljonit inimest) selles liikmesriigis, mille kodanik ta on, ning lisaks neile kasutavad oma elu jooksul veel paljud seda õigust. Hiljutise Eurobaromeetri andmetel vastas 10% ELi 27 liikmesriigis küsitletud isikutest, et nad on varem elanud ja töötanud mõnes teises riigis ja 17% kavatsesid vaba liikumise õigust kunagi edaspidi kasutada. See näitab, et töajajate rändevood ei küüni kuigi suurte numbriteni, sest töajoha vahetamine uude riiki nõuab täiendavaid meetmeid, millega töajajatel tuleb tegeleda. Üksikasjadesse laskudes tähendab see probleeme, mis on seotud kultuuritausta muutumisega, uute keeltega kohanemisega, perekondadest võõrandumisega, millele lisaks on ka teisi tõkkeid, mis ei lase vaba liikumise õigust täielikult ära kasutada. Selle tunnistuseks esitas komisjon teatise „Töajajate vaba liikumine – õiguste tagamine ja olulisemad muutused”, milles antakse asjade praegusest seisust väga selge ülevaade.

Arvestades komisjoni poolt esitatud viimase teatise järeldusi, on raportöör keskendanud oma tähelepanu vahenditele ja strateegiatele, mis võiksid olukorda parandada ja kinnitada veel kord Euroopa pühendumust tugevdada töajajate vaba liikumise õigust.

Euroopa tasandil võetava lähenemisviisi lähtekohaks peab olema seisukoht, et töajajate vaba liikumine on kodanike õigus ning et selle õiguse kasutamisel ei ole töajurgudele mingeid negatiivseid mõjusid. Sellest tulenevalt etendavad liikmesriigid koostöös oma kohalike ja piirkondlike ametivõimudega otsustavat rolli selle õiguse kasutamise hõlbustamisel ning selles, et olemasolevaid õigusakte rakendataks täpselt ja täies ulatuses. Lisaks sellele on äärmiselt vajalik koostöö liikmesriikide õigusaktide ühtlustamiseks Euroopa õigusaktidega, et

tagada keeld võimalikele otsestele või kaudsetele tõketele, eriti sellistele, mis on seotud diskrimineeriva suhtumisega rahvuse põhjal, keeldumisega anda õigusi perekonnaliikmetele, sotsiaalkindlustusskeemidega jm tõketega, mis takistavad või pärsivad töötajate vaba liikumist töökoha otsinguil.

Raportis esitatud meetmed on struktureeritud sel viisil, et need käsitlevad põhilisi probleeme, mis kerkivad esile töötajate vaba liikumise õiguse arutamisel. Kuna töökoha ja asukohariigi vahetamine ei puuduta mitte ainult tööjõupoliitika sätteid, oleksid esimesed vajalikud sammud järgmised: lähenemine teiste olemasolevate poliitikate ja strateegiatega, et hõlbustada töötajate siirdumist vastuvõtjariiki. Siia kuuluvad meetmed sellistes valdkondades nagu siseturu väljakujundamine, sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamine, täiendavad pensioniõigused, töötajate kaitse, haridus ja kutseõpe, keelenõuded, meetmed maksude alal, näiteks topeltmaksustamise vältimiseks, ja mittediskrimineerimispoliitika. Lisaks on pereliikmete õigustega seotud sätted niisama tähtsad kui need, mis on otseselt seotud tööd otsiva isikuga, sest nende õiguste eiramine võib täiendavalt pärssida tööotsinguid teises liikmesriigis.

Teiseks on ilmne vajadus sobitada tööjõurände mõjud olemasolevate Euroopa tasandi strateegiatega, eriti ELi 2020. aasta strateegiaga, ja VKEde rolli tugevdamisega. VKEde rakendamine on siinkohal otsustava tähtsusega. Nende tegevus annab rohkem töökohti ja nende dünaamiline tegevus suudab tekitada tsüklilise tööjõurände, mille lõpptulemuseks on oskuste paranemine tänu töö käigus õppimise või õlgadele toetumise efektile ning konkurentsivõimelise keskkonna säilimine, mis parandab lõpptoodangut.

Praegune olukord ja finantskriisist saadud õppetunnid on avanud uue võimaluste spektri majandusliku suutlikkuse taasarenguks ja tööhõivemäärade suurendamiseks. Tööjõu liikuvusel on selle eesmärgi täitmisel oluline roll, kuna see tekitab suuremat sotsiaalmajanduslikku lähenemist ning jätkuvat ühiskogemust, millest saavad kasu nii töövõtjad kui ka tööandjad. Unustada ei maksa ka asjaolu, et uute töökohtade loomise eesmärki on kergem täita siis, kui tööjõu liikuvus on täielikult rakendunud.

Kolmandaks keskendub raportöör teavitamise ja teadmiste tähtsusele. Enamikus liikmesriikides on täheldatav ühine suundumus, mis on seotud olemasoleva õigusi ja kohustusi puudutava vajaliku teabe mitterahuldava tasemega. Töötajate liikuvust tuleb paremini propageerida ning asjaomane teave peab olema kõigile soovijatele vabalt kättesaadav. Seoses sellega on otsustav roll Euroopa institutsioonidel ja liikmesriikide valitsustel, kes peavad tegema toostööd ja vältima olukordi, kus teave liigub asümmeetriliselt. Kuna töökohtade valik näitab muutumise tendentsi, ei saa kahe silma vahele jätta vajadust oskuste parandamiseks ja rõhutada hariduse rolli. Sellest tulenevalt võtab raportöör kindla seisukoha, et on vaja suunata rohkem jõupingutusi mitmesugustesse haridusprogrammidesse, kindla eesmärgiga toota tööjõudu, kes on võimeline vastama tuleviku vajadustele ja väljakutsetele. Seoses sellega on rõhutatud hariduspoliitikate omavahelise kooskõlastamise ja vastastikuse diplomite tunnustamise tähtsust, eesmärgiga jõuda üksmeelele selles, kuidas tuleks aktiivset elanikkonda valmistada ette turult lähtuvateks muutusteks ja konkurentsivõimeks.

Raport põhiline sõnum on, et kuna tööjõu liikuvus pole teadaolevalt põhjustanud mingeid negatiivseid mõjusid, eriti pärast 2004. ja 2007. aasta liitumislainet, ei ole mingit

sotsiaalmajanduslikku põhjendust säilitada tõkkeid uutele tööjõuturule sisenejatele, eriti mis puudutab Rumeenia ja Bulgaaria kodanikke. Riikide poliitikat tuleb lähendada Euroopa strateegiatele, et oleks võimalik saavutada oodatud taset nii heaolus kui ka arengus. Lisaks võib töötajate vaba liikumine globaliseerunud turgude ja demograafiliste muutuste ajastul lahendada edukalt tööjõu nõudluse ja pakkumisega seotud probleemi. Soovitud tulemuse saavutamiseks tuleb tähelepanu keskendada olemasolevate õigusaktide rakendamisele ja eeskirjade kohaldamisele, samuti kooskõlastatud meetmete edendamisele diplomite tunnustamise alal, tulevaste haridussüsteemide arendamisele vastavalt turu vajadustele ning oskustega seotud konkurentsieeliste säilitamisele, aga ka muudele töötajate õigustele, mida nad vajavad oma tööülesannete täitmiseks ja elamiseks uues riigis. Kõiki selliseid haldusprotseduure, mis aeglustavad või takistavad töötajatel vaba liikumise õiguse kasutamist, tuleb lugeda põhjendamatuks ning need tuleb viivitamatult kõrvaldada, kuna kujutavad endast tarbetut koormat, millel ei ole mingit majanduslikku ega sotsiaalset õigustust.

Selleks et mõista paremini tööturgude praegust olukorda ja tulevasi arenguid, peab raportöör õigeaks tugevdada Euroopa Komisjoni jõupingutusi tööjõu liikuvuse edendamiseks ja toetuseks, analüüsida põhjalikumalt rikkumismenetlusi nõudeid mittetäitvate liikmesriikide vastu ja töötajate liikuvuse suundumusi vastavalt oskustele, eri valdkondadele ja geograafilistele piirkondadele, ning esitada pikaajaline, laiahaardeline ja multidistsiplinaarne liikuvuse strateegia, eesmärgiga analüüsida ja kõrvaldada kõik olemasolevad juriidilised, halduslikud ja praktilised tõkked tööjõu vabale liikumisele. Tööturgude avamise majanduslikud põhjendused on muutunud praeguses olukorras selgemaks kui kunagi varem. Liigne proteksionism seoses tööjõu liikuvusega tekitab liikmesriikides suuremat isoleeritust ning usaldamatust, mis võib kahjustada ELi ülemaailmset rolli ja nõrgendada konkurentsipositsiooni. Käes on hetk, mil ELi liikmesriikidel tuleb tegutseda ja kasvada üheskoos.

25.5.2011

KODANIKUVABADUSTE, JUSTIITS- JA SISEASJADE KOMISJONI ARVAMUS

tööhõive- ja sotsiaalkomisjonile

töötajate liikuvuse edendamise kohta Euroopa Liidus
(2010/2273(INI))

Arvamuse koostaja: Viliija Blinkevičiūtė

ETTEPANEKUD

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon palub vastutaval tööhõive- ja sotsiaalkomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 151;
 - võttes arvesse nõukogu 14. oktoobri 1991. aasta direktiivi 91/533/EMÜ tööandja kohustuse kohta teavitada töötajaid lepingu või töösuhte tingimustest¹,
 - võttes arvesse komisjoni 13. aprilli 2011. aasta teatist „Ühtse turu akt – kaksteist vahendit majanduskasvu edendamiseks ja usalduse suurendamiseks „Üheskoos uue majanduskasvu eest”” (KOM(2011)0206), mille kaheteistkümne põhivahendi hulka kuulub töötajate liikuvus;
 - võttes arvesse Euroopa Ülemkogu vastu võetud Euroopa sisserände- ja varjupaigapakti lõike I punkti g,² milles kutsutakse liikmesriike üles töötama välja selline põhjanev poliitika seaduslike sisserändajate harmoonilise integreerimise edendamiseks, mis sisaldaks erimeetmeid keeleõppe ja töölepäasu edendamiseks,
- A. arvestades, et ELi töötajate liikuvust tuleks julgustada kõikjal Euroopa Liidus, kus on vajadus tööhõive järele;
- B. arvestades, et ELi töötajad võivad vastuvõtvast liikmesriigis tööd otsides kohata raskusi ja probleeme,

¹ EÜT L 288, 18.10.1991, lk 32.

² Nõukogu dokument 13440/08.

1. nõuab tungivalt, et liikmesriigid ja komisjon tugevdaksid ELi poliitikat, millega võideldakse otsese ja kaudse diskrimineerimise vastu (pöörates eriti tähelepanu etnilisel päritolul põhineva diskrimineerimise vastu võitlemisele), ELi võõrtöötajate ärakasutamise vastu ELis ning nende õiguste rikkumise vastu, mis toimub võõrtöötajate ebapiisava keeleoskuse või vastuvõtva liikmesriigi tööõiguse ebapiisava tundmise tõttu;
2. on arvamisel, et võõrtöötajatel peaks olema võimalik suhelda ühes nende vastuvõtva liikmesriigi ametlikest keeltest, et võimaldada nende integreerimist ning saavutada optimaalne tootlikkus tööl, ning leiab, et liikmesriikidel peaks olema õigus määrata kindlaks teatavate professionaalsete ja tehniliste ametikohtade lingvistiline pädevus; on seepärast arvamisel, et vastuvõtvas liikmesriigis tuleks keeletunnid teha võõrtöötajatele tasuta kättesaadavaks; mõistab siiski hukka liikmesriikide poliitika, mille eesmärk on piirata ELi töötajate juurdepääsu sotsiaalkindlustusele või sotsiaalteenustele, kehtestades selle eeltingimuseks vastuvõtva liikmesriigi keele tundmise;
3. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles ksenofoobia vastu võitlema, tagades integratsiooni ja teavitamise vahendid ja edendades liikuvaid töötajaid vastuvõtvates liikmesriikides mõistmist, kultuurilist mitmekesisust ja austust;
4. kutsub komisjoni üles tagama, et liikmesriigid rakendaksid direktiivi 2004/38/EÜ igasuguse diskrimineerimiseta, sealhulgas seksuaalse sättumuse alusel; tuletab komisjonile meelde varasemaid üleskutseid tagada liikumisvabadus kõikidele ELi kodanikele ja nende perekondadele, sealhulgas registreeritud partnerlused ja abielud, olenemata seksuaalsest sättumusest;
5. kutsub liikmesriike üles rakendama igakülgset Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 1996. aasta direktiivi 96/71/EÜ töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega¹ ja kiidab heaks komisjoni teatavaks tehtud eesseisva algatuse selle ülevõtmise, rakendamise ja jõustamise parandamiseks ja tugevdamiseks;
6. kinnitab, et liikuvuse edendamine võib tulemuslikult toimuda ainult siis, kui tugevdatakse märkimisväärselt solidaarsust ja vastutuse jagamist liikmesriikide vahel ning määratletakse selge reguleeriv raamistik seadusliku rände valdkonnas;
7. rõhutab, et töötajate liikuvus võib olla väga kasulik vahend VKEde konkurentsivõime tõstmiseks, kes on loonud ELis 67,1% töökohtadest;
8. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles töötajate vaba liikumise võimalusi ELi kodanike ees jõuliselt kaitsma ja tutvustama Euroopa tööturu eeliseid;
9. rõhutab, et Euroopa Liidu üheks peamiseks saavutuseks on sisepiirideta ala loomine, kus ELi ja kolmandate riikide kodanikud saavad vabalt ringi liikuda ja töötada;
10. kutsub liikmesriike üles vaatama läbi sätted, millega reguleeritakse nende tööturule pääsu üleminekuperioodi, mis pikemas perspektiivis võib avaldada negatiivset mõju ELi aluslepingutes sätestatud põhiväärtustele ja -õigustele, nagu liikumisvabadus, mittediskrimineerimine ja solidaarsus ning võrdsed õigused; seepärast peab tervitatavaks

¹ EÜT L 18, 21.1.1997, lk 1.

mõne liikmesriigi hiljutisi otsuseid avada oma tööturul täielikult mõningatele Euroopa Liiduga 2004. aastal ühinenud liikmesriikidele ning mõistab hukka selliste õigusaktide ettepanekud teistes liikmesriikides, mille eesmärk on kahjustada ELiga 2004. ja 2007. aastal ühinenud liikmesriikide töötajate õigusi; palub komisjonil uurida, kes selline poliitika on vastuolus ELi õigusega;

11. nõuab tungivalt, et liikmesriigid tagaksid Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil,¹ nõuetekohase ülevõtmise ja rakendamise, et tugevdada ja lihtsustada kõikide liidu kodanike ja nende pereliikmete vaba liikumise ja elamise õigust; kutsub komisjoni üles selle direktiivi rakendamist tähelepanelikult jälgima;
12. rõhutab, et tööjõu piirangud takistavad siseturu toimimist ja et majanduskriisis sai ilmseks vajadus edendada töötajate vaba liikumist, mis on isereguleeruv, tagab paindlikkuse ja vähendab deklareerimata tööd ja töötuse loomulikku määra;
13. kordab, et vastuolude vältimiseks ELi siseturul peavad liikmesriigid tööhõive eesmärgil eelistama liidu kodanikke ja võivad anda eelise kolmandate riikide kodanikele, kes kandideerivad kõrget kvalifikatsiooni nõudvatele töökohtadele, nagu on sätestatud nõukogu 25. mai 2009. aasta direktiivis 2009/50/EÜ kolmandate riikide kodanike kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta²; rõhutab, et oluline on lükata tagasi ELi sinise kaardi taotlused tööturu sektorites, millele teiste liikmesriikide töötajate juurdepääs on üleminekukorra alusel piiratud;
14. märgib, et töötajate liikuvust reguleerivat Euroopa õigust tuleb täiendada ELi sätetega, mis tagavad võõrtöötajatele õiglasel töötingimused ja võrdse kohtlemise ja näevad töötajate õiguste rikkumise korral ette tõhusad karistused, õiguskaitsevahendid ja hüvitised kui vahendid, mille abil vähendatakse ebavõrdsust ELi töötajate seas; tunnistab, et sellistel juhtudel tuleb piiriülestele töötajatele tagada asjakohane õigusabi;
15. rõhutab, et töötajate õigusi on võimalik rakendada ainult juhul, kui ELi võõrtöötaja töötab vastuvõtvast liikmesriigis seaduslikult;
16. on seisukohal, et töötajate liikuvus Euroopa Liidus on majanduse elavdamiseks ja Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärkide saavutamiseks väga oluline; nõuab seetõttu tungivalt, et liikmesriigid, kus Rumeenia ja Bulgaaria kodanikele kehtivad endiselt tööturu piirangud, kõrvaldaksid need 2011. aasta lõpuks vastavalt ühinemislepingus kehtestatud tähtajale;
17. nõuab tihedamat ja tõhusamat koostööd pädevate riiklike ametiasutuste vahel, kes kontrollivad töölepingute vastavust riiklikele ja ELi õigusaktidele; märgib, et rikkumiste korral tuleb tagada liikmesriikide vaheline vastastikune abi ja teabevahetus; palub komisjonil seda protsessi jälgida;
18. nõuab liikmesriikidelt tungivalt direktiivi 91/533/EMÜ tõhusamat rakendamist seoses

¹ ELT L 158, 30.4.2004, lk 77.

² ELT L 155, 18.6.2009, lk 17.

miinimumteabega, mida tööandja on kohustatud oma töötajatele nende töösuhte kohta andma, nagu ka kõikide muude asjakohaste sätete tõhusamat rakendamist, mis puudutavad töötajate tööhõive olukorda vastuvõtvast liikmesriigis;

19. märgib, et ELi võõrtöötajad ei ole võib-olla teadlikud oma õigustest sotsiaal-, haridus- ja tervishoiuteenuste valdkonnas vastuvõtvast riigis, kutsub liikmesriike ja komisjoni seetõttu üles tõhustama teabe andmist õiguste, võimaluste ja liikumisvabaduste vahendite kohta ringi liikuvatele töötajatele, nende pereliikmetele ja huvitatud isikutele nii üldsuse kui ka üksikisiku tasandil;
20. kutsub komisjoni üles tugevdama praegust diplomite ja kutsekvalifikatsioonide tunnustamise õigusraamistikku;
21. kutsub komisjoni üles kasutama EURESi võrgustikku ja teisi töölerakendamisel ja värbamisel teavet ja nõuandeid jagavaid Euroopa vahendeid, et pakkuda kättesaadavamalt ja läbipaistvamalt teavet võõrtöötajate perekonnaliikmete õiguste kohta, eelkõige seoses nende õigusega tööle, nende sotsiaalõigustega ja nende laste õigusega haridusele vastuvõtvast liikmesriigis;
22. juhib tähelepanu sellele, et töötajate suurenenud liikuvus nõuab ka tööturu osapoolte, eriti ametiühingute aktiivsemat osavõttu, et tagada asjaomastele töötajatele, eelkõige ajutiselt välismaal töötavatele töötajatele seoses nende sotsiaalsete õiguste ja tööõigusega piisav ja tõhus teavitamine, toetus ning kaitse;
23. nõuab tungivalt, et liikmesriigid kontrolliksid rangemalt tööhõiveasutuste tööd ja võitleksid ELi võõrtöötajate kuritarvitamise vastu ELis, et tagada nende võõrtöötajate õiguste austamine;
24. palub komisjonil läbi vaadata nõukogu 15. oktoobri 1968. aasta määrus (EÜ) nr 1612/68 töötajate liikumisvabaduse kohta ühenduse piires,¹ et võtta arvesse käesolevas resolutsioonis Euroopa Parlamendi esitatud ettepanekud;
25. kutsub üles parandama ELi, liikmesriikide ja kolmandate riikide vahelist koostööd kolmandate riikide töötajaid puudutava eduka, õiglase ja läbipaistva ELi sisserändepoliitika ja ELi- sisese rändepoliitika alal, mis põhineb solidaarsusel kolmandate riikidega ning ELi tööturu vajadustel praeguste demograafiliste probleemide ja majandusarengu väljavaadete taustal;
26. märgib, et teises liikmesriigis töötavad ELi kodanikud võivad erinevate ajaperioodide möödumisel kaotada riiklikel valimistel valimisõiguse; on arvamisel, et komisjon peaks selle olukorra liikmesriikidega läbi vaatama ning et tuleb edendada teadlikkust õigusest nii kohalikel kui ka Euroopa valimistel kandideerida ja valida;

¹ EÜT L 257, 19.10.1968, lk 2.

27. on arvamisel, et liikmesriigid peaksid tagama ELi liikuvate töötajate laste kaitse nende rahvuse või kodakondsusega seotud probleemide eest, mis on põhjustatud nende vanemate töövalikutest, ja et eelkõige tuleb uurida ringi liikuvate töötajate laste vajadusi, et tagada tulemuslik poliitika.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	25.5.2011
Lõpphääletuse tulemus	+: 40 -: 4 0: 3
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Jan Philipp Albrecht, Alexander Alvaro, Roberta Angelilli, Vilija Blinkevičiūtė, Mario Borghezio, Emine Bozkurt, Simon Busuttil, Philip Claeys, Carlos Coelho, Cornelia Ernst, Tanja Fajon, Hélène Flautre, Kinga Gál, Kinga Göncz, Nathalie Griesbeck, Sylvie Guillaume, Anna Hedh, Salvatore Iacolino, Sophia in 't Veld, Lívia Járóka, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Timothy Kirkhope, Juan Fernando López Aguilar, Baroness Sarah Ludford, Monica Luisa Macovei, Véronique Mathieu, Louis Michel, Claude Moraes, Jan Mulder, Antígoni Papadopoulou, Georgios Papanikolaou, Carmen Romero López, Csaba Sógor, Rui Tavares, Wim van de Camp, Daniël van der Stoep, Axel Voss, Manfred Weber, Tatjana Ždanoka
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Mara Bizzotto, Monika Hohlmeier, Franziska Keller, Marian-Jean Marinescu, Mariya Nedelcheva, Hubert Pirker, Marie-Christine Vergiat
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Knut Fleckenstein

31.5.2011

NAISTE ÕIGUSTE JA SOOLISE VÕRDÕIGUSLIKKUSE KOMISJONI ARVAMUS

tööhõive- ja sotsiaalkomisjonile

töötajate liikuvuse edendamise kohta Euroopa Liidus
(2010/2273(INI))

Arvamuse koostaja: Andrea Češková

ETTEPANEKUD

Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon palub vastutaval tööhõive- ja sotsiaalkomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- A. arvestades, et praegune majanduskriis on mõjunud pärssivalt liikuvusele ning tabanud kõige tõsisemalt ajutisi ja osalise tööajaga töötajaid, sealhulgas eriti naisi;
- B. arvestades, et meeste ja naiste palgaerinevus (keskmiselt teenivad naised ELis sama töö eest meestest umbes 17,5% vähem¹), sooline eristamine tööturul, sobivate töötingimuste puudumine, püsivad stereotüübid ja soolise diskrimineerimise oht on peamised naiste liikuvust takistavad asjaolud; arvestades, et perekonna ja sotsiaalse võrgustikuga seotud tegurid, lastehoiuteenused ning elamis- ja kohaliku keskkonna tingimused on samuti takistused, mis piiravad naisi vaba liikumise õiguse kasutamisel;
- C. arvestades, et tugevat soolist eristust on märgata ka töötajate liikuvuses ELi piires (uuringu andmetel asuvad mehed uue töökoha või töökoha vahetuse tõttu mujale elama palju sagedamini kui naised, mistõttu vastavad protsendilised näitajad on 44% meeste ja 27% naiste puhul²); arvestades, et liikuvus kui selline vajab põhjalikumat järelevalvet, mille aluseks tuleb võtta sooliselt eristatud andmed,

1. palub komisjonil vaadata läbi direktiiv, milles käsitletakse meeste ja naiste võrdset

¹ Komisjoni talituste töödokument naiste ja meeste võrdõiguslikkuse valdkonnas saavutatud edu kohta. 2010. aasta aruanne (SEK(2011)0193).

² Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fondi uuring „Mobility in Europe – the way forward” liikuvuse edendamise kohta Euroopas.

tasustamist Euroopas¹; nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid töötaksid välja riiklikud meetmed (mille puhul naised osalevad nende kujundamises), mis aitaksid kaotada meeste ja naiste palgavahe, keskenduksid naiste integreerimisele tööturul ja edendaksid võrdseid võimalusi, et aidata kaasa töötajate liikuvuse hõlbustamisele ELis;

2. nõuab tungivalt, et liikmesriigid avalikustaksid palgaandmed avalikus sektoris ja muudaksid töötasu kujunemise läbipaistvamaks, et vältida palgalõhede jätkuvat olemasolu ning suurenemist;
3. väljendab muret naiste „ajude raiskamise” suure määra üle, mis tähendab liikuvate töötajate kvalifikatsioonide alakasutamist ning ilmneb eriti selgelt õenduse ja kodutööde valdkonnas, kus naiste osakaal on eriti suur; nõuab sellega seoses tungivalt, et liikmesriigid rakendaksid nõuetekohaselt neid ELi määrusi, mis puudutavad kvalifikatsioonide tunnustamist;
4. rõhutab, et naistöötajad, kes kolivad välismaale tegema laste või vanurite hooldamisega seotud tööd (lapsehoidjad, koduabilised või õed), asuvad tihti tööle eraisikute, näiteks perede või pereliikmete juurde ning satuvad seetõttu töötama lepinguta või ebaseaduslikult, mistõttu neil puuduvad neile saadaolevad sotsiaalkindlustuse, tervishoiuga jne seotud õigused ja soodustused;
5. kutsub komisjoni üles tagama, et liikmesriigid rakendaksid direktiivi 2004/38/EÜ igasuguse diskrimineerimiseta, sealhulgas seksuaalse sätumuse alusel; tuletab komisjonile meelde varasemaid üleskutseid tagada vaba liikumine kõigile ELi kodanikele ja nende perekondadele, sealhulgas registreeritud partnerlused ja abielud, olenemata seksuaalsest sätumusest;
6. kutsub liikmesriike üles jälgima lapsi või vanureid hooldavate töötajate olukorda ning andma selliste töökohtade tõttu kodumaalt lahkuvatele naistöötajatele kogu vajalikku teavet, sealhulgas seaduslikele töökohtadele ja valdkonnaga seotud koolitustele juurdepääsu, sotsiaalsete õiguste, tervishoiu jne kohta ning samuti pakkuma seadusliku tööhõivega seotud nõustamist ja hoiatama neid „musta” tööturu võimalike ohtude eest;
7. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles jälgima teistest liikmesriikidest pärit töötajatele töökohti pakkuvate agentuuride ja organisatsioonide olukorda ning märkama võimalikke ebaseaduslikke või „musti” töökohti või agenteure või organisatsioone, mis pakuvad fiktiivseid töökohti;
8. nõuab liikmesriikidelt tungivalt, et neil juhtudel, kui töötajad asuvad koos abikaasa või partneri ja lastega mujale elama, oleksid perekonna jaoks tagatud piisavad – ja mitmekeelsed – teenused, näiteks lastehoiu-, eelkooli-, kooli- ja tervishoiuteenused, ning tasuta juurdepääs riiklikele tööhõiveteenustele, et aidata teise liikmesriiki asuval abikaasal või partneril leida tööd;
9. juhib komisjoni tähelepanu liikmesriikide peretoetuste, eriti suurperede toetuste

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta direktiiv 2006/54/EÜ meeste ja naiste võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta tööhõive ja elukutse küsimustes (uuestisõnastamine) (ELT L 204, 26.7.2006, lk 23).

praegustele erinevustele, mis on töötajate vaba liikumise põhimõtte rakendamisel diskrimineerivad;

10. rõhutab, et liikmesriigid peaksid parandama oma vanematest kodumaale maha jäänud laste olukorda ja aitama neil normaalselt areneda ning saada kasu haridusest ja asjakohasest ühiskondlikust elust;
11. rõhutab, et 2007. aastal Euroopa Liiduga ühinenud liikmesriikide töötajate vaba liikumist piiravate üleminekumeetmete rakendamise pikendamisel on kahjulik mõju eelkõige naistele, keda mõjutab pärast majanduskriisi aset leidnud tööpuuduse suurenemine, sest nende võimalused ei ole sama paindlikud kui meestel; rõhutab asjaolu, et kui nende õigusi vabale liikumisele jätkuvalt piiratakse, on nad veelgi vähem kaitstud vaesuse, sotsiaalse marginaliseerumise ja tõrjutuse eest;
12. kutsub komisjoni üles esitama ettepanekuid tingimuste loomiseks lastega perekondadele, et nad saaksid kasutada oma õigust vabale liikumisele, seades siduvaid minimaalseid eesmärges seoses lapsehoiuvõimaluste ja lapsehoolduspuhkusega, näiteks isapuhkusega; kutsub liikmesriike üles integreerima töötajate lapsi oma haridussüsteemidesse, kasutades ära vaba liikumise õigust;
13. nõuab, et liikmesriigid tegeleksid diplomite ja kutsekvalifikatsioonide vastastikuse tunnustamise ning kindlustus- ja sotsiaalmaksete perioodide ühtlustamise võimaluse nimel;
14. kutsub liikmesriike üles looma koostöömehhanisme, mille eesmärk on vältida hävitavat mõju perekondadele ja eelkõige lastele, mida põhjustab lahusolek vanematest ning laste ja vanemate vaheline kaugus;
15. nõuab tungivalt, et liikmesriigid annaksid töötajatele ja nende perekondadele põhjalikku teavet ja tagaksid neile võimaluse osaleda sotsiaalsetes võrgustikes, et neid oleks võimalik teavitada neile arusaadavas keeles nende õigustest ja võimalikest hüvitistest vastuvõtvast liikmesriigis, näiteks juurdepääs riiklikele tööhõiveteenustele, eelkõige õigused ja hüvitised, mis on seotud sotsiaalkindlustuse, lastehoiu ning hooldust vajavatele isikutele osutatava abi, tervisekindlustuse, koolitusvõimaluste, näiteks keelekursuste, ja kohaliku kogukonna tegevusega; on seisukohal, et igakülgse teavitamise huvides tuleks luua liikmesriikides ühtne ja informatiivne veebikeskkond;
16. palub liikmesriikidel kõrvaldada töötajate liikuvust piiravad takistused, pakkudes naistele, kes asuvad koos abikaasa või partneriga elama teise liikmesriiki, asjakohaseid teenuseid, näiteks uude sotsiaal-kultuurilisse keskkonda integreerumist hõlbustavaid kursuseid, nagu keelekursusi ja kutsekoolitusi;
17. väljendab heameelt selliste komisjoni algatuste üle nagu „WO.M.EN Mobility Enhancement Mechanism” ning kutsub komisjoni üles laiendama ja täiendama naistööjõu liikuvuse suurendamiseks loodud projektide ulatust;
18. kutsub liikmesriike üles asutama oma tööandjatega individuaalsetes suhetes olevate liikuvate koduhooldajate ja hooldustöötajate jaoks kontaktpunkte, et anda neile seega vahendeid võrgustiku loomiseks, mis võimaldaks neil saada teavet oma õiguste kohta.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	25.5.2011
Lõpphääletuse tulemus	+: 30 -: 0 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Regina Bastos, Edit Bauer, Emine Bozkurt, Marije Cornelissen, Silvia Costa, Edite Estrela, Iratxe García Pérez, Lívia Járóka, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Nicole Kiil-Nielsen, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Constance Le Grip, Astrid Lulling, Barbara Matera, Elisabeth Morin-Chartier, Angelika Niebler, Siiri Oviir, Raül Romeva i Rueda, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Eva-Britt Svensson, Britta Thomsen, Marina Yannakoudakis, Anna Záborská
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Izaskun Bilbao Barandica, Mojca Kleva, Kartika Tamara Liotard, Gesine Meissner, Norica Nicolai, Antigoni Papadopoulou
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Jacek Włosowicz

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	16.6.2011
Lõpphääletuse tulemus	+: 37 -: 4 0: 3
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Regina Bastos, Edit Bauer, Heinz K. Becker, Mara Bizzotto, Philippe Boulland, Milan Cabrnock, David Casa, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Sergio Gaetano Cofferati, Tadeusz Cymański, Frédéric Daerden, Proinsias De Rossa, Frank Engel, Sari Essayah, Ilda Figueiredo, Marian Harkin, Nadja Hirsch, Danuta Jazłowiecka, Martin Kastler, Ádám Kósa, Jean Lambert, Patrick Le Hyaric, Veronica Lope Fontagné, Elizabeth Lynne, Elisabeth Morin-Chartier, Csaba Óry, Konstantinos Poupakis, Sylvana Rapti, Licia Ronzulli, Elisabeth Schroedter, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Jutta Steinruck, Traian Ungureanu
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Vilija Blinkevičiūtė, Julie Girling, Kinga Göncz, Sergio Gutiérrez Prieto, Richard Howitt, Filiz Hakaeva Hyusmenova, Jan Kozłowski, Evelyn Regner, Dirk Sterckx